

HAND-OUT TRAINING JE RONDLEIDING FINETUNEN

Stichting Musea en
Herinneringscentra

40
45

DIT PRODUCT IS TOT STAND GEKOMEN DOOR DE KWALITEITSIMPULS EDUCATIE VAN SMH 40-45, MET MIDDELEN VAN VWS

KwaliteitsImpuls Educatie

KWIE

Stichting Musea en Herinneringscentra 40-45 (SMH) heeft van januari 2018 tot januari 2020 het programma 'KwaliteitsImpuls Educatie' (KWIE) doorgevoerd. In dit programma werkten de veertien instellingen samen, de resultaten wil SMH graag delen met de gehele sector. De producten van de KWIE zijn ontwikkeld ter verbetering van de educatieve kwaliteit.

Stichting Musea en
Herinneringscentra **40**
45

HAND-OUT TRAINING JE RONDLEIDING FINETUNEN

**Training gegeven op 20 november 2019
door Richard Salemink en Maud Heldens
via Cultuurcollege**

Aanleiding

Als laatste in de serie trainingen die de werkgroep vrijwilligers heeft aangeboden aan de deelnemers van de KwaliteitsImpuls Educatie, is er gekozen voor de training Je rondleiding finetunen. Dit om nog een keer goed te kijken naar wat we de afgelopen tijd hebben gedaan, waar we aandacht aan hebben besteed in onze voorgaande trainingen en om de puntjes op de i te zetten. Deze training is op maat gemaakt vanuit het Cultuurcollege voor de KwaliteitsImpuls Educatie.

Rondleiden is observeren

Om te weten wat je rondleiding tot een succes maakt moet je vóór mensen binnenkomen al een goed beeld hebben van je doelgroep. Voordat de bezoekers binnenkomen hebben zij al verwachtingen over de plaats van het museum, de mensen, de inhoud van het museum en hoe die boodschap overgebracht wordt. Dit is naast alle randvoorwaarden die je moet scheppen. Als bezoekers zich niet op hun gemak voelen, zullen ze niet snel participeren in een rondleiding.

Als rondleider is daar goed op in te spelen. Geef van tevoren basisinformatie zoals de duur van de rondleiding, of deze toegankelijk is voor mindervaliden waar de toiletten en de garderobe zijn. Deze ontvangst zorgt al snel voor een **goede sfeer**.

Rondleiden is **observeren**. Als rondleider doe je de volgende zaken continu:

1. Waarnemen: **kijken**, non-verbaal gedrag registreren (lichaamstaal). **Luisteren**: wat wordt er gezegd en hoe.
2. Analyseren: nadenken over de feiten. Wat zegt iemand?
3. Interpreteren: wat zou dit kunnen betekenen voor mijn rondleiding
4. Handelen

Zonder betrokkenheid geen leren

Mensen leren op verschillende manieren:

1. Leren door te doen of te ervaren (doeners)
2. Leren door waar te nemen en te overdenken (dromers)
3. Leren door analyse en denken (denkers)
4. Leren door actief te experimenteren (beslissers)

In het ideale geval bevat een rondleiding zoveel mogelijk afwisseling zodat de verschillende leerstijlen aan bod kunnen komen. Daarnaast is het altijd belangrijk om je rondleiding **interactief te houden en vragen te stellen**. Dat zorgt voor:

- Het bewust en gericht kijken
- Het oproepen van persoonlijke associaties
- Het creëren van inzicht en toekennen van betekenis
- Het verwoorden van een eigen mening
- Een actieve houding van de groep

Door vragen te stellen ga je dus een relatie aan met de groep en kun je beter inspelen op de behoefte van de groep. Probeer bij het vragen stellen zo veel mogelijk af te wisselen in de soorten vragen (meningsvragen, waarom-vragen, open vragen, gesloten vragen).

Rondleiden is een verhaal maken

Weet altijd met welke kerngedachte je bezoekers naar huis moeten gaan. Bouw je verhaal op rond die kerngedachte. Daarbij is het essentieel dat de rondleider voldoende **kennis en verhalen** heeft om de rondleiding vanuit de kern op te bouwen naar de behoefte van de doelgroep. Naast de basisinformatie moet er dus verdieping zijn voor mensen die een algemene vraag stellen en bezoekers die doorvragen bij een specifiek verhaal of object.

Zorg er ook voor dat bezoekers duidelijk de essentie uit je verhaal kunnen halen. **Verlevendig dat verhaal** daarnaast zo veel mogelijk door de volgende ingrediënten te gebruiken:

- Verschil in toonhoogte, luidheid en duur
- Pauzes/stilte
- Houding, mimiek, gebaren
- Oogcontact; kijk je bezoekers aan
- Zinswendingen die de groep emotioneel bij het verhaal betrekken (“wij hoopten dat het zo zou gaan maar...”)

Daarnaast is het goed om in je verhaal af te wisselen tussen feiten en emoties. Blijft een rondleiding alleen op feitelijk niveau dan kan een bezoeker zich moeilijker identificeren met het verhaal.

Samenvattend: wat doet de rondleider:

- Zorgt voor een goede sfeer
- Observeert
- Zorgt voor interactie en betrokkenheid
- Stimuleert kijken en nadenken
- Stelt vragen
- Deelt kennis en verhalen
- Vertelt een verhaal op een dynamische manier

Naslagwerk

- Schep, M (2017). *Rondleiden is een vak*. <https://www.lkca.nl/~media/downloads/publicaties/2017/rondleiden-is-een-vak/rondleiden-is-een-vak.pdf>
- Erfgoedhuis Zuid-Holland, *Factsheet Rondleiden*. https://www.zelfdoeninerfgoedengroen.nl/media/1525/factsheet_cursus_rondleiden_.pdf